

Základní škola a mateřská škola Bolehošť,
okres Rychnov nad Kněžnou

OD TRADIC K BUDOUCNOSTI

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Platnost od 01.09.2024

Název školy:	Základní škola a mateřská škola Bolehošť, okres Rychnov nad Kněžnou
Adresa školy:	Bolehošť 21, 517 31 Bolehošť
Zřizovatel:	Obec Bolehošť
IZO:	117 600 083
Tel., fax:	734 675 287
Počet oddělení ŠD:	2
Kapacita ŠD:	36 žáků
E-mail:	zs@bolehost.cz
Ředitelka:	Mgr. Hana Špatenková
Vychovatelka:	Alice Havlíčková, Lenka Špačková, Věra Píšová, Kateřina Henychová

1. Charakteristika školní družiny

Školní družina má 2 oddělení. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování a z tohoto hlediska je nutné také postupovat při hodnocení její činnosti a výchovného působení vychovatelek. Hodnocení její činnosti vyplývá z požadavků a zásad pedagogiky volného času. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Činnost ŠD je vymezena dobou bezprostředně před nebo po školním vyučování a odchodem žáků domů nebo za jinými mimoškolními aktivitami. ŠD může být v provozu i o prázdninách, či ve spolupráci s dalšími subjekty organizuje akce i ve volných dnech, kdy neprobíhá školní vyučování. Vše se konzultuje se zřizovatelem.

Pravidelná zájmová činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání, kterou si vychovatelka vytvoří dle věkového složení žáků oddělené ŠD. Struktura činnosti se může měnit dle ročních období. *Zájmové, výchovné či vzdělávací* činnosti rozvíjejí osobnost žáka. Umožňují žákům seberealizaci (popř. i kompenzaci možných školních neúspěchů), i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Mohou být zařazeny jako součást činnosti oddělení ŠD jako řízená kolektivní nebo individuální činnost, jako organizovaná nebo spontánní aktivita. Zájmová činnost může být organizována pro vybrané žáky z různých oddělení v zájmovém útvaru, který vede vychovatelka ŠD či jiný pedagog nebo zákonný zástupce. *Rekreační činnosti* – mezi rekreační činnosti spadá aktivní odpočinek, tělovýchovné a pohybové aktivity, výtvarné a rukodělné, dramatické, přírodovědné a vlastivědné činnosti, hudba, zpěv a tanec.

Příležitostné činnosti ve školní družině jsou významnější akce, které nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností (besídky, výlety apod.). Zpravidla jsou tyto akce určeny zákonným rodičům.

Příprava na vyučování není jen vypracovávání domácích cvičení, ale zejména didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, které upevňují či rozšiřují poznatky, které si žáci získali ve školním vyučování

Spontánní činnost – mezi spontánní činnosti patří – četba, poslechové činnosti, klidové zájmové činnosti, samostatná četba knih a časopisů, relaxace na koberci, rozhovory s dětmi, spontánní činnost ranní družiny.

Rozsah denního provozu projednává ředitel se zřizovatelem.

Nabídkou aktivit se snažíme respektovat specifické požadavky pedagogického ovlivňování volného času. Při přípravě výchovně vzdělávacího programu v jednotlivých odděleních se snažíme zvážit všechny souvislosti, vzájemné vztahy, vývoj, možné změny v plánovaných aktivitách. Při výběru činností se řídíme věkem a stupněm rozvoje žáků, jejich potřebami, zájmem a cílem výchovy. Dbáme na kvalitu psychohygienických podmínek, dodržování pitného režimu, pedagogických zásad, metodických postupů a tvůrčím způsobem uplatňujeme moderní metody a formy práce. Žáci se v družině vzdělávají především na základě vlastních prožitých zkušeností. Činnostmi si prohlubují a rozvíjejí poznatky a dovednosti získané při vyučování. Dáváme žákům dostatek prostoru pro spontánní

aktivity. Snažíme se podněcovat radost z učení, touhu poznat nové, získávat zkušenosti, ovládat další dovednosti, a tak přispívat k rozvoji osobnosti žáka.

2. Vzdělávací cíl

Náš program „*Od tradice k budoucnosti*“ usiluje o vytváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu, najde své místo ve zdravé sociální skupině. Cílem je připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

Výchovné programy se zaměřují na tyto oblasti

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- výchova k odpovědnosti za svou osobu
- výchova k odpovědnosti za své zdraví
- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim
- dodržování osobní hygieny
- posilování tělesné zdatnosti
- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby

Posilování komunikačních dovedností

- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby
- schopnost vyjádřit se
- schopnost naslouchat
- uplatnění se v kolektivu
- kulturní život

Odpovědnost za své chování

- řešení různých situací
- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

Ovládání negativních citových reakcí

- vypořádat se se stresem
- řešení životních situací
- vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy

Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého člena
- vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny
- temperament, postoje, hodnoty

Formování životních postojů

- vytváření společensky žádoucích hodnot
- vytváření základů právního vědomí
- úcta, porozumění, tolerance
- schopnost a ochota pomoci
- vytvoření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů-drogy, alkohol
 - kouření
 - delikvence
 - virtuální drogy
 - násilné chování
 - vandalismus

- podobnost a odlišnost lidí
- rozdíly v prožívání, v myšlení a v jednání
- násilné chování
- rasismus

Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování

- možnost vzájemného doplňování školního vyučování a výchovně-vzdělávací práce školní družiny
- tohoto cíle dosahovat specifickými, od školního vyučování výrazně odlišnými prostředky
- přinášet nové podněty, obohacovat poznatky

Činnost školní družiny ústí v získávání určitých klíčových kompetencí

Soubor dovedností rozvíjejících určitou kompetenci

1. Kompetence k učení

- vytváří si optimální podmínky pro učení a vědomě eliminuje rušivé podněty
- umí započatou práci dokončit
- umí zhodnotit své výkony
- učí se nejen spontánně, ale také vědomě
- klade si otázky a hledá na ně odpovědi
- všímá si souvislostí mezi jevy
- získané vědomosti dává do souvislostí a uplatňuje je v praktických situacích a dalším učení.

2. Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů, a to je mu motivací k řešení dalších problémů a situací
- pro řešení situací užívá logických, matematických i empirických postupů
- chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně vymýšlí nová řešení
- umí pojmenovat svůj problém a hledá na něj řešení
- dokáže požádat druhé o pomoc a také ostatním svou pomoc nabídnout

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi
- komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky
- komunikace je kultivovaná
- umí formulovat své názory a postoje

4. Kompetence sociální a interpersonální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně zodpovídá a nese důsledky
- projevuje citlivost a ohleduplnost
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
- ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, je schopen respektovat jiné
- je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

5. Kompetence činnostní a občanské

- odhaduje rizika svých nápadů
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně
- uvědomuje si svá práva i práva druhých
- dbá na své osobní zdraví i druhých
- chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské)
- aktivně se zapojuje do veřejně prospěšných aktivit
- používá základní společenské normy chování
- učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit

6. Kompetence pracovní

- umí používat pracovní a ochranné pomůcky
- má radost z pracovního procesu a z výsledků své práce

- aktivně se zapojuje se společných činností
- umí samostatně pracovat
- snaží se být tvořivý a zručný
- má kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

7. Kompetence k trávení volného času

- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech
- umí říci „ne“ nevhodným nabídkám na využití volného času
- umí odpočívat a relaxovat
- zná pravidla soutěží

3. Výchovně vzdělávací činnosti a obsah

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času (požadavek pedagogického ovlivňování volného času, požadavek dobrovolnosti, požadavek zajímavosti a zájmovosti, požadavek aktivity, požadavek citlivosti a citovosti a požadavek seberealizace).

Výchovně vzdělávací strategie

K dosažení stanovených cílů budeme využívat zejména těchto metod:

Skupinová práce – dvojice, tým
 Individuální práce
 Komunitní kruh
 Centra aktivit – skupinová práce na dané téma
 Výklad

Dramatizace
 Projektové vyučování
 Sběr a využití přírodních materiálů
 Práce s knihami, časopisy, encyklopediemi, mapami,
 PC

Vyprávění
 Rozhovor, diskuse, besedy
 Pozorování, experiment
 Videoprojekce
 Výukové programy PC
 Mezipředmětová komunikace
 Hra
 Soutěže
 Kvízy, křížovky, doplňovačky, skryvačky, rébusy
 Vycházky

Výstavky a péče o rostliny
 Praktické dovednosti
 Estetické činnosti
 Pohybové aktivity
 Odpočinek, relaxační techniky
 Řešení problémových úloh
 Charitativní akce, besídky
 Práce s chybou
 Poslech
 Didaktické hry

Vzdělávací a výchovné oblasti

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme

Cíl oblasti	Výchovně vzdělávací obsah	Metody a formy práce	Průřez. témata	Klíčové kompetence
Poznávání nejbližšího okolí Organizace života v rodině, ve škole, ve třídě, v ŠD, v obci. Naše vlast, regiony ČR, kultivovaný projev Evropa a svět	Poznávání dopravní situace (bezpečnost) přírody v okolí různých služeb Návštěva institucí v obci (OÚ, knihovna) podniků a živnostníků Regionální pohádky a pověsti, tradice Kontinenty a cestování	Vycházky, exkurze Vytváření z přírodnin Stavebnice Beseda, vyprávění, rozhovor Tématické malování, hra Poslechové činnosti Didaktické hry Videoprojekce, programy PC	VDO VEG	všechny

2. Lidé kolem nás

Cíl oblasti	Výchovně vzdělávací obsah	Metody a formy práce	Průřez. témata	Klíčové kompetence
Osvojení si zásad vhodného chování a jednání mezi lidmi Význam a podstata empatie, tolerance a vzájemné úcty Funkce rodiny a vztahy v ní Práce duševní a fyzická, zaměstnání Seznámení se se základními právy a povinnostmi	Osvojování si a dodržování základů společenského chování, stolování, kultivovaného projevu Seznamování se s druhými lidmi Vytváření si kladného vztahu ke spolužákům	Beseda, vyprávění, Dramatizace, exkurze Pohybové aktivity-fair play Hry, kvízy a soutěže Centra aktivit – skupinová práce na dané téma Projektové vyučování Mezipředmětová komunikace Hodnotící aktivity	OSV MuV VDO MeV	k řešení problémů sociální komunikativní

3. Lidé a čas

Cíl oblasti	Výchovně vzdělávací obsah	Metody a formy práce	Průřez. témata	Klíčové kompetence
Snaha o určování času, orientovat se v kalendáři – státní svátky a významné dny naše státu Naučit se organizovat si svůj čas-smysluplné aktivity	Orientace v čase a časový řád Současnost a minulost v našem životě Sestavování správného režimu dne, ŠD	Vycházky, exkurze, výlety Týmová práce Komunitní kruh Hry a soutěže Praktické dovednosti Estetické činnosti	OSV	občanské a činnostní k učení

Zdravý životní styl Úcta k času druhých Péče o památky Prohlubovat poznatky o své vlasti, kraji, obci	Regionální památky Báje, mýty a pověsti	Pohybové aktivity Odpočinek, relaxační techniky		
--	--	--	--	--

4. Rozmanitost přírody

Cíl oblasti	Výchovně vzdělávací obsah	Metody a formy práce	Průřezová témata	Klíč. kompetence
Seznámení se s proměnlivostí a rozmanitostí přírody živé i neživé ve všech ročních obdobích	Rozmanitost živé a neživé přírody Ochrana přírody – praktické poznávání přírody Proměny přírody, roční období Ekologická výchova Činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní) Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody Likvidace odpadů-třídění odpadů	Vycházky, pobyt v přírodě Projektové vyučování Zpracovávání poznatků Sběr a využití přírodních materiálů Výstavky a péče o rostliny Práce s knihami, časopisy, encyklopediemi, mapami Vyprávění Rozhovor, diskuse, besedy Pozorování, experiment Videoprojekce Výukové programy PC Mezipředmětová komunikace Hra Soutěže Kvízy, křížovky, doplňovačky, skrývačky, rébusy Praktické dovednosti Estetické činnosti	EV	k učení občanské a činnostní pracovní k trávení volného času k řešení problémů

5. Člověk a jeho zdraví

Cíl oblasti	Výchovně vzdělávací obsah	Metody a formy práce	Průřez. témata	Klíčové kompetence
Poznat sám sebe Poučení o nemocech a úrazech a jejich předcházení Odpovědnost za své zdraví Využití mediálních prostředků	Základní stavba a funkce lidského těla Návykové látky a umění odmítnutí Osobní bezpečí – silniční provoz, krizové situace (šikana, týrání) Situace hromadného ohrožení Hra s telefonem-tísňové linky, odborná pomoc Brutalita a násilí v médiích Tělovýchovné a pohybové aktivity	Týmová práce Komunitní kruh Centra aktivit – skupinová práce na dané téma Dramatizace Práce s knihami, časopisy, encyklopediemi Vyprávění Rozhovor, diskuse, beseda Výukové programy PC Hra Soutěže Kvízy, křížovky, doplňovačky, skrývačky, rébusy Praktické dovednosti Pohybové aktivity Odpočinek, relaxační techniky	OSV	komunikativní sociální a interpersonální občanské

4. Délka, časový a evaluační plán

Časový plán vzdělávání

ŠVP školní družiny je sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu (5 let). Obsahuje výběr možných činností, ze kterých bude vychovatelka volit podle aktuálního složení žáků oddělení. Toto uspořádání umožňuje tvořivě reagovat na změny i na různou skladbu žáků tohoto oddělení.

Pro jednotlivé náměty se počítá s průběžným působením vychovatelky, s činnostmi vyplývajícími z daného ročního období, zahrnuje významné dny i příležitostné akce např. Vítání občánků, 1. září, Mikulášská besídka, Vystoupení pro seniory, Masopust, Den matek.).

Evaluace

Vnitřní evaluační procesy probíhají na úrovni:

- a) individuální – vychovatelky si průběžně hodnotí vlastní práci a snaží se o sebereflexi činnosti a evaluaci vzdělávacího procesu, která jim umožní jeho případnou úpravu. Hledají nové metody, které postupně vedou ke kvalitnějším výsledkům.
- b) týmové – evaluaci provádí pedagogický kolektiv, který hodnotí svou vlastní činnost.
- c) vedení školy – výchovnou práci ve družině hodnotí vedení školy, které zjišťuje svými vlastními prostředky, jak jsou naplňovány vytyčené cíle a jak školní družina plní své celkové poslání.

Vnějšími evaluačními procesy rozumíme zpětnou vazbu ze získaných informací od rodičů, samotných žáků, zřizovatele a České školní inspekce.

5. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání

Tyto podmínky jsou podrobně popsány v příloze č. 1: Vnitřní řád školní družiny odstavec 2., 3. a 6.

6. Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Školní družinu navštěvují nejen standartní žáci, ale také jedinci, kteří vyžadují specifický pedagogický přístup, a proto je nutné toto zájmové vzdělávání přizpůsobit jejich potřebám. Do oddělení ŠD mohou být také začleňováni žáci ze společensky a kulturně znevýhodněného prostředí s oslabeným rodinným zázemím, či jedinci pocházející z jazykově odlišného prostředí. Snížená sociální adaptabilita těchto žáků nebo zvýšená potřeba intenzivnější péče v některé oblasti vyžaduje přizpůsobení forem a obsahu činnosti ŠD.

Pokud ŠD bude mít žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, bude její program důsledně navazovat na jejich školní vzdělávání. Většina těchto žáků je integrována do standartní třídy a poté do běžné ŠD. Snahou je vytvořit každému žákovi podmínky k rozvoji jeho osobnosti. Integrace má vedle svých kladů i svá rizika, která je nutno ne-li vyloučit, tedy volbou přiměřených metod a prostředků alespoň minimalizovat, aby žák nebyl izolován nebo případně i vyloučen ze společnosti ostatních. Prostor a postupy budou usnadňovat osobnostní a sociální rozvoj i sociální integraci žáka. Začleňování těchto žáků vyžaduje i vysoce profesionální přístup pedagogů k těmto jedincům, kteří si uvědomují, že znevýhodnění v jedné oblasti může posilovat jiné osobnostní předpoklady žáka, který bývá v obtížnější situaci, má menší zkušenosti a větší problémy s osamostatňováním, hůře se prosazuje, může projevovat menší schopnosti autoregulace atd.

Těmto žákům je potřeba pomoci zvýšenou motivací, věnovat jim více pozornosti a výrazně kladně je hodnotit i za malé dílčí pokroky v činnosti. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami budou od počátku přijímáni jako ostatní, aby nijak nepocíťovali svou odlišnost či nedostatečnost. Vychovatelka spolupracuje ve škole se školním poradenským pracovištěm tvořeným školním metodikem prevence, ředitelkou škola a třídními učiteli, s PPP, SPC, případně jinými poradenskými zařízeními, konzultuje výchovně vzdělávací metody, využití vhodných didaktických pomůcek. Důležitá a nezbytná je také spolupráce s rodiči.

Dále je nutné věnovat se žákům nadaným a mimořádně nadaným. Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Pro ně ŠD přichystá nabídku dalších, často organizačně složitějších aktivit v různých zájmových oblastech, soutěžích, doplňkových kulturních i jiných akcích apod. ŠD bude vytvářet podmínky k rozvíjení jejich nadání zabezpečením dostateku studijního materiálu, přístupu k internetu, individuální práci se žákem, vytvářením podnětného prostředí k rozvoji jejich tvořivosti. Vychovatelka spolupracuje s třídními učiteli, s PPP a zákonnými zástupci žáka.

Rozvoj a podpora mimořádných schopností by se měly zajišťovat a organizovat tak, aby nebyly jednostranné a neomezovaly pestrost a šíři ostatního zájmového vzdělávání.

7. Personální, materiální a ekonomické podmínky

Pedagogické působení zajišťují 2 plně kvalifikované vychovatelky (popř. další vychovatelky zajišťující pouze zájmovou činnost v rámci ŠD), které jsou seznámeny s koncepcí školy. Je iniciátorem a průvodcem dítěte při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí. Probouzí v dětech aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a podněty vnímat. Podněcuje a rozvíjí přirozenou zvědavost dítěte, chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne. Tyto žádoucí projevy pak přiměřeně oceňuje a chválí.

Vychovatelka během celého pedagogického působení rozvíjí sociální kompetence důležité nejen pro učení, ale i pro další vývoj žáků: zdravé sebevědomí, sebejistotu, schopnost být sám sebou, přizpůsobit se životu v sociální skupině i v multikulturní společnosti, položit základy pro celoživotní učení a schopnost jednat v duchu základních lidských a etických hodnot.

Vychovatelka musí mít odpovídající vzdělání: vysokoškolské, vyšší odborné nebo střední s maturitou se zaměřením na pedagogiku volného času či vychovatelství. Povinností vychovatelky je dále sama se vzdělávat, a to buď v akreditovaných kurzech anebo samostudiem.

Školní družina má 2 oddělení. Místnost, která se nachází v přízemí budovy školy, je pokryta kobercem, který slouží k relaxaci a hram. ŠD je vybavena odpovídajícím nábytkem, pomůckami, stolními hrami, časopisy a třemi počítači s připojením na internet. Využívá všech

prostor školy (tělocvična, knihovna, jídelna). Pro pobyt venku využívá ŠD školní zahradu, která je vybavena pískovištěm, průlezkami a travnatým prostorem. Na vycházky se chodí do nejbližšího zalesněného okolí.

Do školní družiny jsou žáci přihlášení zpravidla k pravidelné docházce. ŠD je určena pro žáky 1. stupně základní školy. Základní organizační jednotkou je oddělení, které se naplňuje do počtu 30 žáků denně přítomných. Do jednoho oddělení ŠD lze zapsat maximálně 30 pravidelně docházejících žáků. Počet žáků se rozděluje do dvou oddělení, kde počet hodin ŠD je stanoven dle Phmax. ŠD mohou organizovat i další aktivity dle svého plánu a zájmu a potřeb žáků. ŠD může zřizovat zájmové kroužky a další činnosti (jako např. výlety, exkurze, sportovní a kulturní akce atp.), které jsou uskutečňovány i mimo stanovenou provozní dobu ŠD.

8. Bezpečnost a ochrana zdraví

ŠD se bude snažit zajistit podmínky pro:

hygienické a bezpečné působení

- vhodnou strukturou režimu žáku v ŠD s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání
- vhodným stravovacím a pitným režimem – podle věkových a individuálních potřeb žáků
- zdravým prostředím užívaných prostorů družiny – podle platných norem (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostor)
- ochranou žáků před úrazy
- výrazným označením všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostor (např. zpracování a zveřejňování provozních řádů tělocvičny, jídelny), pravidelnou kontrolou prostor a zařízení z hlediska bezpečnosti
- dostupností prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktickou dovedností vychovatelky poskytnout první pomoc

psychosociální rozvoj

- vytvářením pohody prostředí, příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost s oddělením ŠD, školou

- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu žáků a osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti; všestranný prospěch žáka je hlavním momentem v činnosti
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáků, hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- spoluúčast žáků na životě školy a ŠD, která přechází do modelu demokratického společenství – budování komunity na principech svobody, odpovědnosti, stability společných pravidel, spravedlnosti a spolupráce
- včasná informovanost žáků a jejich rodičů o činnosti ŠD a jejím vnitřním řádu

Vnitřní řád školní družiny

I. Obecná ustanovení

Na základě ustanovení § 30 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění vydávám jako statutární orgán školy vnitřní řád školní družiny. Směrnice je součástí organizačního řádu školy. Určuje pravidla provozu, stanoví režim ŠD, je závazná pro pedagogické pracovníky a má informativní funkci pro zákonné zástupce. Školní družina (dále ŠD) se ve své činnosti řídí zejména vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

Poslání školní družiny tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové, rekreační a sportovní činnosti, odpočinku v době mimo vyučování. Činnost ŠD je určena pro účastníky prvního stupně základní školy. Činnostmi vykonávaných družinou se mohou účastnit i žáci, kteří nejsou přijati k pravidelné denní docházce do družiny. Družina může vykonávat činnost pro účastníky, nebo účastníky a jejich zákonné zástupce, i ve dnech pracovního volna.

II. Práva a povinnosti účastníků a jejich zákonných zástupců ve ŠD a ŠK a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů se zaměstnanci školy

1. Práva a povinnosti účastníků

1.1 Práva účastníků:

- a) na účast na výchovných, vzdělávacích, zájmových, popř. tematických akcích zajišťovaných školní družinou,
- b) na svobodu myšlení, projevu, shromažďování, náboženství, na odpočinek a dodržování základních psychohygienických podmínek,
- c) vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich výchovy a vzdělávání, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající jejich věku a stupni vývoje, účastník má právo sdělit svůj názor vychovatelce ŠD nebo ředitelce školy, účastník musí svůj názor vyjádřit přiměřenou formou, která neodporuje zásadám slušnosti,
- d) na odpočinek, na hru a oddechové činnosti odpovídající jejich věku, jakož i na svobodnou účast v řízených zájmových činnostech; odpoledne mají žáci trávit v klidné, pohodové a přátelské atmosféře,
- e) účastníci mají právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, na život a práci ve zdravém životním prostředí,
- f) na ochranu před jakoukoli formou diskriminace a násilí, proti zásahům do soukromého života a poškozování pověsti a cti,
- g) být seznámeni se všemi směrnici se vztahem k jejich pobytu a činnosti ve školní družině.

1.2 Povinnosti účastníků:

- a) dodržovat Vnitřní řád školní družiny, předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni,
- b) plnit pokyny pedagogických pracovníků školy vydané v souladu s právními předpisy a vnitřním řádem školní družiny, dbát pokynů provozních pracovníků, chovat se tak, aby neohrozili zdraví svoje ani jiných osob,
- c) své chování a jednání ve školní družině a na akcích pořádaných ŠD usměrňovat tak, aby nesnižovali důstojnost svou, svých spolužáků, zaměstnanců školy a lidí, se kterými přijdou do styku,
- d) zjistí-li ztrátu či poškození osobní věci, tuto skutečnost neprodleně ohlásit vychovateli školní družiny v ten den, kdy ke ztrátě či poškození došlo,
- e) chodit do školní družiny podle zápisového lístku a účastnit se činností organizovaných školní družinou,
- f) zacházet s vybavením školní družiny šetrně, udržovat své místo i ostatní prostory školní družiny v čistotě a pořádku, chránit majetek před poškozením,
- g) přezouvat se a přezůvky udržovat ve stavu, který neohrožuje jejich zdraví,
- h) během vycházky a pobytu venku mají žáci své oblečení a aktovky uložené v šatně, cenné věci si berou s sebou, za mobilní telefony a přinesené hračky ŠD neručí, při odchodu ze ŠD se žáci obouvají v šatně v přízemí, oblečení / kšiltovky, přezůvky, tepláky apod./ mají žáci podepsané,
- i) účastník je povinen chovat se ve školní družině tak, aby neohrožoval spolužáky ani vyučujícího, při závažném a opakovaném porušování „Vnitřního řádu školní družiny“ může být rozhodnutím ředitelky školy žák ze ŠD vyloučen.

1.3 Účastníci nesmějí:

- a) nosit do školní družiny cenné věci, peníze nechávat v odloženém oděvu ani v aktovkách,
- b) nosit do školní družiny předměty, které nesouvisí s činností ŠD a mohly by ohrozit zdraví a bezpečnost žáka nebo jiných osob,
- c) pořizovat nahrávky (video, audio, foto) bez svolení nahrávané osoby,
- d) před ukončením pobytu ve školní družině z bezpečnostních důvodů opouštět školu bez vědomí vychovatelky ŠD,
- e) používat mezi sebou a vůči dospělým osobám hrubých slov, urážek, psychického a fyzického násilí, **hrubé slovní a úmyslné psychické a fyzické útoky účastníka vůči jinému účastníkovi či vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné porušení povinností stanovených tímto řádem** a účastník bude za toto provinění ze ŠD vyloučen,
- f) jestliže žák hrubým způsobem porušuje „Vnitřní řád ŠD“, bude s rodiči zahájeno jednání. Pokud nedojde v dohodnuté době k odstranění nedostatků, bude účastníkovi ukončena docházka do ŠD.

1.4 Podmínky zacházení s majetkem školského zařízení ze strany účastníků:

- a) účastníci jsou povinni zacházet s vybavením školní družiny šetrně,
- b) místnost školní družiny i své místo udržují v čistotě a pořádku,
- c) majetek školní družiny chrání před poškozením,
- d) majetek školní družiny nesmějí žáci odnášet domů,
- e) v případě úmyslného poškození majetku školní družiny budou zákonní zástupci vyzváni k jednání o náhradě způsobené škody.

2. Práva a povinnosti zákonných zástupců účastníků

2.1 Práva zákonných zástupců účastníků:

- a) na informace o průběhu vzdělávání svého dítěte,
- b) vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich dětí, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost,
- c) požádat o uvolnění účastníka z výuky podle pravidel tohoto řádu.

2.2 Povinnosti zákonných zástupců účastníka:

- a) zajistit, aby žák docházel řádně do školského zařízení, pokud se přihlásil,
- b) informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích dítěte nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání,
- c) dokládat důvody nepřítomnosti v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem,
- d) oznamovat škole údaje nezbytné pro školní matriku (§ 28 odst. 2 a 3 školského zákona) a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka a změny v těchto údajích.

3. Pravidla o vzájemných vztazích účastníků, zákonných zástupců účastníků s pedagogickými pracovníky školy

- a) pedagogičtí pracovníci školského zařízení vydávají účastníkům a zákonným zástupcům pouze takové pokyny, které bezprostředně souvisí s plněním školního vzdělávacího programu, školního řádu a dalších nezbytných organizačních opatření,

- b) všichni zaměstnanci školy budou účastníky chránit před všemi formami špatného zacházení, sexuálním násilím, využíváním. Budou dbát, aby nepřicházeli do styku s materiály a informacemi pro ně nevhodnými. Nebudou se vměšovat do jejich soukromí a jejich korespondence. Budou účastníky chránit před nezákonnými útoky na jejich pověst,
- c) informace, které zákonný zástupce účastníka poskytne do školní matriky nebo jiné důležité informace o žákovi (zdravotní způsobilost, ...) jsou důvěrné a všichni pedagogičtí pracovníci se řídí se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů,
- d) účastník zdraví v budově a na školních akcích pracovníky školy srozumitelným pozdravem, pracovník školy účastníkovi na pozdrav odpoví,
- e) není přípustné a odporuje to i Úmluvě o právech dítěte (čl. 16), aby zákonný zástupce kontaktoval jiného účastníka bez přítomnosti jeho zákonného zástupce v prostorách školského zařízení a projednával s ním jeho chování.

III. Organizace a provoz školní družiny

- a) při ZŠ zřízena celkem 2 oddělení školní družiny,
- b) počet přítomných účastníků v oddělení může být při všech činnostech nejvýše 30 účastníků (vzhledem ke kapacitě účastníků ŠD),
- c) práci oddělení ve školní družině řídí vychovatelka. Provádí plánování hlavních akcí v ŠD, vypracovává celoroční plán činnosti ŠD kontroluje plnění plánu i jednotlivých činností v ŠD, kontroluje správné vedení povinné dokumentace ve ŠD, zajišťuje přihlášení a odhlášení účastníků, předávání informací rodičům a ředitelství školy, vyřizuje náměty a stížnosti,
- d) úplata za umístění účastníka ve školní družině je ve výši 100,-Kč měsíčně, o snížení nebo prominutí platby rozhoduje ředitel školy podle vyhlášky č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání, zejména v případě dětí se sociálním znevýhodněním,
- e) kromě činností daných vyhláškou o ŠD, organizuje ŠD trvale i další aktivity na škole: sběr starého papíru, elektrospotřebičů a sběrpomerančové kůry.

1.1 Podmínky docházky do školní družiny:

- a) školní družina je určena pro žáky z 1. stupně a slouží pouze žákům Základní školy Bolehošť,
- b) účastníci se stanou členy ŠD po odevzdání vyplněného zápisního lístku podepsaného zákonným zástupcem,
- c) účastník dochází a odchází ze ŠD podle údajů vyplněných na zápisním lístku,
- d) konzultace o chování účastníků, které vyžadují delší čas, je nutné dohodnout na dobu mimo práci s účastníky, vzhledem na zajištění dozoru nad účastníky při různých činnostech.

1.2 Přihlašování a odhlašování účastníků:

- a) pro přihlašování účastníků do ŠD budou rodiče využívat zápisních lístků, termín pro přihlášení je do 5.9. Přihlásit lze žáka do ŠD i dodatečně, bude-li volné místo, do ŠD mohou docházet i nezapsaní účastníci, pokud není překročen limit kapacity ŠD
- b) odhlášení ze ŠD mohou provést zákonní zástupci pouze písemně
- c) docházka všech přihlášených účastníků je evidována, zapsaní účastníci do školní družiny jsou vedeni v přehledu výchovně-vzdělávací práce,
- d) o nedodržování a soustavném porušování školního řádu a vnitřního řádu ŠD budou seznámeni zákonní zástupci, popřípadě bude účastník vyloučen na přechodnou nebo trvalou dobu ze školní družiny, o vyloučení rozhoduje ředitelka školy.

1.3 Provoz školní družiny:

- a) ranní družina je v provozu od 6.30 h. do 7.55 h.. Účastníci mohou do ranní ŠD docházet průběžně,
- b) školní družina může sloužit účastníkům i při "půlených" vyučovacích hodinách a v průběhu polední přestávky před odpoledním vyučováním (je-li organizováno), pokud je to možné s ohledem na rozvrhové a organizační možnosti školy,
- c) účastníci ze všech ročníků odvádí do jídelny vychovatelka nebo vyučující poslední hodiny,
- d) účastníci docházejí do odpolední školní družiny po obědě ze školní jídelny pod vedením vychovatelky, vychovatelka zajišťuje bezproblémový a klidný přesun do školní družiny,
- e) odpolední družina začíná po skončení výuky žáků v příslušném ročníku, provoz odpolední družiny končí v 16:30 hodin
- f) ŠD realizuje výchovně vzdělávací činnost podle ŠVP školní družiny „Od tradic k budoucnosti“,
- f) docházka (vyplněná rodiči na zápisním lístku) zapsaných účastníků je povinná, nepřítomnost musí být zákonnými zástupci řádně omluvena, mimořádně lze účastníka uvolnit, rovněž pouze na písemnou žádost rodičů předloženou předem,
- g) odchod účastníků ze ŠD je třeba organizovat tak, aby nebyla narušována činnost ve školní družině,
- h) provoz družiny zajišťuje (pokud je zájem zákonných zástupců) vychovatelka o všech vedlejších prázdninách. Po projednání se zřizovatelem může ředitelka školy přerušit činnost ŠD,
- i) o hlavních prázdninách je provoz družiny přerušen (čerpání dovolené). Provoz ŠD je možný pouze za mimořádných podmínek a dostatečném zájmu zákonných zástupců, účastníci musí být na docházku o těchto prázdninách zvlášť písemně přihlášení,
- j) pitný režim je zajištěn školní jídelnou, účastníci si nosí odpolední svačinu,

IV. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví účastníků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

- a) školní družina využívá pro svoji činnost především určené prostory školy, s ohledem na počasí a povětrnostní podmínky organizuje vychovatelka maximum činností venku a v prostorách školního pozemku, ke své činnosti mohou využívat i tělocvičny a hřiště obce,
- b) ukládání oděvů a školních aktovek se řídí podle pokynů vnitřního režimu školy a pokynů vychovatelky, náhradní oblečení pro sportovní činnost a pobyt venku si účastníci odkládají do podepsané tašky nebo plátěného sáčku v šatně,
- c) k zajištění ochrany a zdraví při práci ve ŠD provede vychovatelka seznámení s provozními řády školní zahrady a pískoviště, tělocvičny, jídelny a to před vstupem do těchto učeben, či zařízení, opakovaně pak v lednu nového roku, kontrolu bezpečnosti zajišťují při všech činnostech trvale osobním dozorem,
- d) při pobytu v ŠD, tělocvičně, zahradě, na hřišti či jiných akcích pořádaných ŠD se účastníci chovají tak, aby neohrozili zdraví své ani zdraví svých spolužáků či jiných osob, každý úraz, nehodu či poranění k nimž dojde ve všech prostorách školní budovy i mimo ni za provozu ŠD, účastníci nahlásí vychovatelce či dozoru,
- e) účastníci nemanipulují s elektrickými spotřebiči, počítači, vypínači či jiným elektrickým zařízením bez dozoru vychovatelky,
- f) při akcích pořádaných ŠD mimo budovu školy se účastníci řídí pokyny dozoru a pravidly silničního provozu, o bezpečnosti a chování jsou účastníci vždy poučeni před akcí vykonávyjícím dozorem,

Schváleno Pedagogickou radou dne 28.9.2024

Účinnost od 2.9.2024

Alice Havlíčková,
zástupce ředitele pro ŠD

Mgr. Hana Špatenková,
ředitelka školy